

Юлія С. Серпенінова
**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТУ ФОНДУ
ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ**

У статті розглянуто основні напрямки і нормативне регулювання порядку проведення аудиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Надано порядок вибору аудиту для проведення аудиторської перевірки Фонду. Запропоновано порядок організації та функції служби внутрішнього аудиту Фонду.

Ключові слова: Фонд гарантування вкладів фізичних осіб; аудит; внутрішній аудит.

Рис. 3. Літ. 10.

Юлія С. Серпенинова
**ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ АУДИТА ФОНДА
ГАРАНТИРОВАНИЯ ВКЛАДОВ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ**

В статье рассмотрены основные направления и нормативное регулирование порядка проведения аудита Фонда гарантирования вкладов физических лиц. Приведен порядок выбора аудитора для проведения аудиторской проверки Фонда. Предложены порядок организации и функции службы внутреннего аудита Фонда.

Ключевые слова: Фонд гарантирования вкладов физических лиц; аудит; внутренний аудит.

Yuliya S. Serpeninova¹
**SPECIFIC FEATURES OF AUDIT ARRANGEMENT
FOR DEPOSITORS INSURANCE FUND**

The article considers the key directions and legal regulation of audit arrangement for the Depositors' insurance fund. The order of selecting an auditor for such fund auditing is presented. Organization and functions of the internal audit for the Depositors' insurance fund are suggested.

Keywords: Depositors' insurance fund; audit; internal audit.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки України дуже важливим є функціонування ефективного державного управління з дотриманням принципу прозорості та публічності. У системі державного управління організація проведення аудиту має особливе значення, адже аудит є важливим інструментом запобігання зловживань і порушень, а також запорукою ефективного впровадження економічних реформ.

Дослідження особливостей проведення аудиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) набуває особливої актуальності у зв'язку з проведенням реформи системи гарантування вкладів фізичних осіб і прийняттям у 2012 р. Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон) [3]. Прийняття нового Закону значно змінило правовий статус і мандат Фонду, що призвело до розширення його повноважень та функцій. Відповідно, змінились вимоги до проведення аудиту Фонду. До втрати чинності Закону України «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб» аудит Фонду проводився щорічно незалежною аудиторською фірмою з метою підтвердження достовірності фінансової звітності. З прийняттям нового Закону розширились вимоги до організації аудиту Фонду, а також напрямки його

¹ Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine, Sumy, Ukraine.

здійснення. Вищезазначене обумовлює актуальність обраного напрямку дослідження, визначає потребу у проведенні ґрунтовного аналізу законодавства з досліджуваних питань, систематизації існуючих підходів, виокремлення проблемних аспектів та авторського бачення їх вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і практичні аспекти організації аудиту державних фінансових установ України знайшли відображення в публікаціях таких вітчизняних авторів, як: Н. Дорош [5], М.В. Мельник [6], Т.В. Антипова [6], Ю.Б. Слободяник [8; 9], І. Стефанюка [10] та ін. Але дослідження особливостей організації аудиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб є новим і нерозкритим, потребує подальшого теоретичного і методологічного розвитку.

Мета дослідження полягає у визначенні основних напрямків і нормативного регулювання порядку проведення аудиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Основні результати дослідження. З проведенням реформи системи гарантування вкладів та відповідно до чинного законодавства організація аудиту Фонду здійснюється за 3 напрямками:

- проведення аудиторської перевірки Фонду;
- залучення незалежних аудиторів для перевірки неплатоспроможних банків;
- організація служби внутрішнього аудиту.

Порядок проведення аудиторської перевірки Фонду. Фонд у своїй діяльності підзвітний Кабінету Міністрів України та Національному банку України. Щороку Фонд складає і подає річну звітність (Звіт про діяльність Фонду і фінансова звітність Фонду). Фінансова звітність подається разом з аудиторським висновком, який підтверджує її достовірність. Щорічне призначення аудиторської перевірки або проведення позачергової перевірки здійснює адміністративна рада Фонду за поданням виконавчої дирекції (рис. 1).

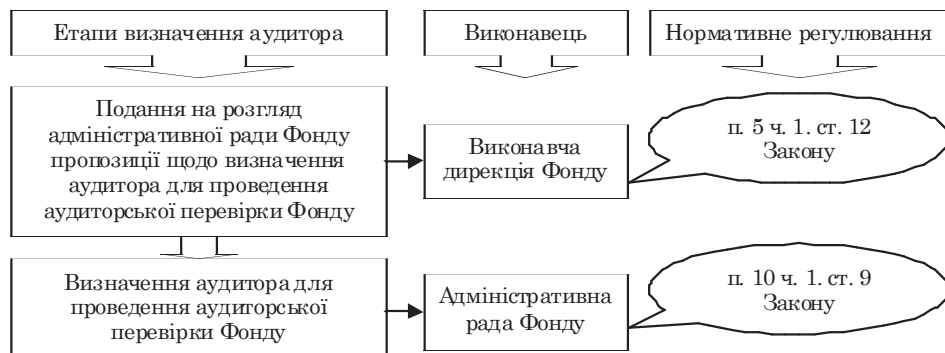

Рис. 1. Порядок призначення аудитора для проведення аудиторської перевірки Фонду, складено на основі [3]

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про аудиторську діяльність» проведення аудиту є обов'язковим для підтвердження достовірності річної фінансової звітності [1]. Під час проведення аудиту здійснюється перевірка обов'язкових форм фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про

рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до річної фінансової звітності) на предмет відповідності Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».

Порядок залучення Фондом аудитора для проведення перевірки банку. Також Фондом залучаються аудитори з метою проведення аудиту банку під час впровадження тимчасової адміністрації та виведення неплатоспроможного банку з ринку. Схематично процес визначення аудитора для проведення аудиторської перевірки банку відображено на рис. 2.

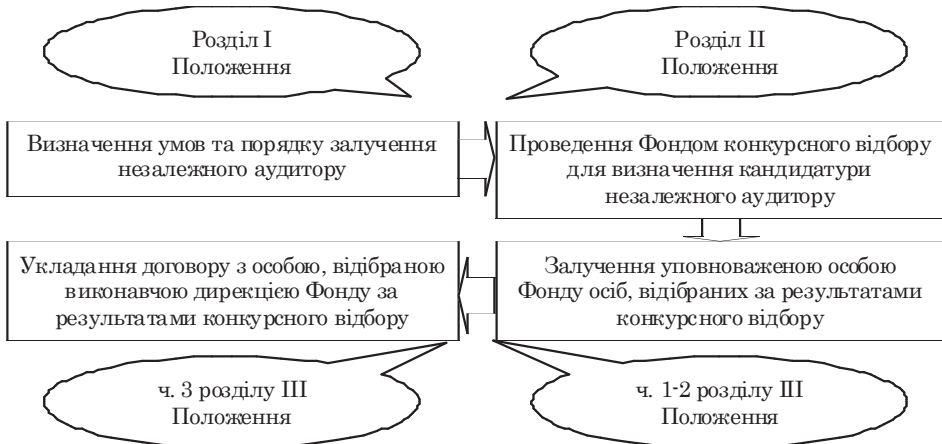

Рис. 2. Порядок визначення виконавчою дирекцією Фонду аудитора для проведення аудиторської перевірки банку, складено на основі [3]

Порядок залучення аудиторів визначається Положенням про порядок залучення уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб консультантів, експертів або інших фахівців при виведенні неплатоспроможного банку з ринку або ліквідації банку [4]. Одним з напрямків проведення Фондом конкурсного відбору зазначеним положенням регламентовано напрямок «Аудиторські послуги».

За напрямом діяльності «Аудиторські послуги» учасник конкурсного відбору має відповідати таким критеріям [4]:

- 1) мати бездоганну ділову репутацію;
- 2) перебувати в реєстрі аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків, що ведеться Національним банком України;
- 3) для аудиторських фірм – мати у штаті не менше 3 сертифікованих аудиторів з досвідом проведення аудиторських перевірок банків не менше 3 років, які пройшли контроль якості аудиторських послуг відповідно до вимог Аудиторської палати України.

Порядок організації служби внутрішнього аудиту Фонду. Також відповідно до Закону у Фонді створюється служба внутрішнього аудиту, яка щокварталу звітується адміністративній раді Фонду і надає висновки і пропозиції, які обов'язково враховуються в діяльності Фонду. Схематично порядок організації служби внутрішнього аудиту можна відобразити наступним чином (рис. 3).

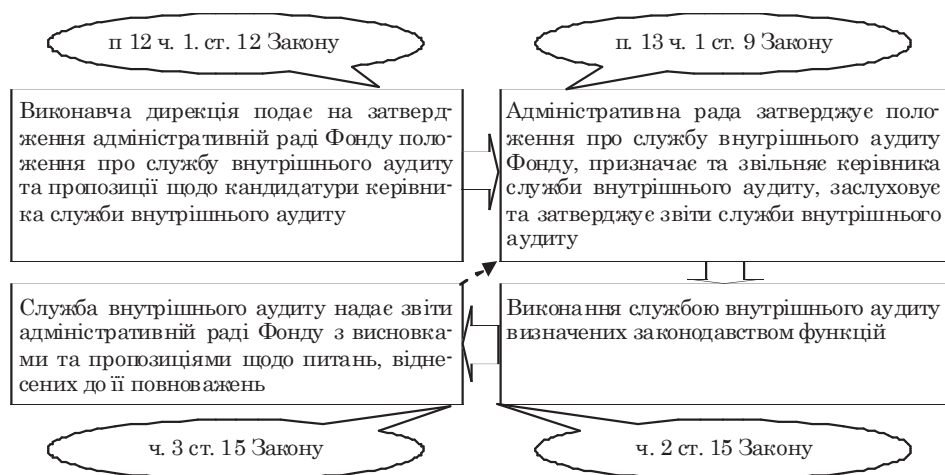

Рис. 3. Порядок організації служби внутрішнього аудиту Фонду, складено на основі [3]

Затвердження положення про службу внутрішнього аудиту Фонду за поданням виконавчої дирекції здійснює адміністративна рада Фонду. Також до повноважень адміністративної ради входить призначення та звільнення з посади керівника служби внутрішнього аудиту, затвердження звітів служби внутрішнього аудиту.

Служба внутрішнього аудиту Фонду виконує такі функції [3]:

- здійснює періодичні перевірки діяльності Фонду на предмет дотримання вимог законодавства, нормативно-правових актів Фонду та рішень органів управління Фонду;
- перевіряє результати фінансової та інвестиційної діяльності Фонду;
- здійснює інші функції відповідно до положення про службу внутрішнього аудиту.

Висновки. Проведення ефективного, своєчасного та об'єктивного аудиту є необхідною умовою функціонування державних фінансових установ. При цьому питання організації проведення аудиту Фонду є достатньо новим у зв'язку з реформуванням системи гарантування вкладів фізичних осіб, тому потребує подальшого розвитку і дослідження.

Серед основних проблемних аспектів даного питання можна виділити недостатнє нормативно-правове регулювання на рівні підзаконних актів Фонду. Так, єдиним підзаконним актом, що регулює окремі аспекти аудиту Фонду є Положення про порядок залучення уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб консультантів, експертів або інших фахівців при виведенні неплатоспроможного банку з ринку або ліквідації банку від 23.07.2012 №12 [4]. Неврегульованими залишаються питання порядку вибору аудитора для підтвердження достовірності річної фінансової звітності Фонду, а також підзаконного врегулювання питання організації служби внутрішнього аудиту. Це обумовлює потребу розробки і впровадження відповідних інструкцій, методик, положень тощо, які б регламентували порядок організації як зовнішнього так і внутрішнього аудиту Фонду.

1. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 №3125-XII // zakon.rada.gov.ua.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996-XIV // zakon.rada.gov.ua.
3. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 №4452-VI // zakon.rada.gov.ua.
4. Положення про порядок залучення уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб консультантів, експертів або інших фахівців при виведенні неплатоспроможного банку з ринку або ліквідації банку: Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23.07.2012 №12 // www.fg.gov.ua.
5. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. – К.: Знання, КОО, 2001. – 402 с.
6. Мельник М.В., Антипова Т.В. Особенности аудита эффективности государственных (муниципальных) учреждений // Аудит и финансовый анализ. – 2010. – №6. – С. 24–32.
7. Річний звіт Фонду за 2012 рік // Фонд гарантування вкладів фізичних осіб // www.fg.gov.ua.
8. Слободяник Ю.Б. Зовнішній аудит Національного банку України // Вісник Хмельницького національного університету. – 2008. – №6, Т. 3. – С. 152–154.
9. Слободяник Ю.Б. Стан і перспективи розвитку системи контролю державних фінансів в Україні // Економічні науки: Науковий вісник. – 2010. – Вип. 2. – С. 104–112.
10. Стефанюк Г.Б. Проблеми і напрями реформування державного внутрішнього фінансового контролю в Україні // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. – 2009. – №1. – С. 47–49.

Стаття надійшла до редакції 11.11.2013.

КНИЖКОВИЙ СВІТ

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА
ПРЕСТИЖНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Україна, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26
E-mail: book@nam.kiev.ua
тел./факс 288-94-98, 280-80-56

Транснаціональні корпорації: Навчальний посібник. – К.: Національна академія управління, 2008. – 240 с.
Ціна без доставки – 25 грн.

Автори: **О.В. Зав'ялова, В.Є. Сахаров.**

У навчальному посібнику викладено теоретичні основи виникнення, становлення та розвитку транснаціональних корпорацій, механізм їхнього функціонування та вплив на світову економіку. Розглянуто систему національного і міжнародного регулювання ТНК.

Посібник містить також ситуаційні вправи, що дозволяє закріпити теоретичні знання шляхом виконання практичних завдань та обговорення ситуаційних вправ.

Призначений для студентів та викладачів вузів. Посібник стане корисним всім, хто цікавиться проблемами транснаціоналізації світової економіки.